

# Staten og Den norske kirke - Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

KYSTPARTIET

del 83

## Type høringsinstans

- ☐ Kommune
- ☐ Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- ☐ Prost/biskop
- ☐ Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- ☐ Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- ☐ Annen offentlig instans
- ☒ Annen privat instans

200604669 171106  
Ki-501

## 1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

se vedlegg

## 2. Den norske kirke som statskirke:

- ☒ Bør fortsette
- ☐ Bør avvikles
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

se vedlegg

## 3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- ☒ Grunnloven
- ☐ Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- ☐ Lov om trossamfunn
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

se vedlegg

## 4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- ☐ Gjennom medlemsavgift
- ☐ Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- ☐ Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- ☒ Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

se vedlegg

**5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?**

- ☐ Valgordningene bør være som i dag
- ☒ Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttsende organer
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

Se Vedlegg

**6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?**

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- ☐ Ingen tillegg
- ☐ De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- ☒ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ Det humanistiske verdigrunnlaget
- ☒ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

Se Vedlegg

**7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?**

- ☐ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- ☒ Kommunen
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

se vedlegg

**8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?**

- ☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☒ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Se Vedlegg

# **Staten og Den norske kirke – Svar på høring**

## **1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken**

Staten bør føre en aktivt støttende religionspolitikk. Det skal være full religionsfrihet i Norge. Staten skal legge forholdende til rette for utøvelsen av religiøs virksomhet blant annet gjennom å sikre en tilstrekkelig finansiering til de ulike tros- og livssynsamfunn. Selv om Grunnloven fremhever "den evangelisk-lutherske religion" som den dominerende og den som står nærmest statsforfatningen, skal andre livssynssamfunn være sikret både økonomisk grunnstøtte og tilskudd til seremonirom.

## **2. Den norske kirke som statskirke:**

- At statskirkeordningen bør videreføres. Dagens kirkeordning, med sin store oppslutning og organisering også i vår tid, har vist seg å være en tjenelig og god ordning både for kirken og samfunnet.
- Statskirkeordningen er den beste garantien for å sikre at det på lang sikt finnes en åpen, inkluderende, landsdekkende og likestilt folkekirke i hele Norge.
- Erfaring gjennom tidene har vist at gjeldende ordning gir rom for ulike teologiske syn, og på den måten har vært en garanti for bredden og mangfoldet i det kirkelige landskap.
- Statskirkeordningen gir all religion/livssyn betydning i det offentlige rom og sikrer disse like økonomiske rammevilkår.
- Statskirkeordningen vil, gjennom sin offentlige forvaltning, fortsatt være en viktig kultur og tradisjonsbærer i vårt land.
- Ordningen har også vist seg å sikre at Den norske kirke er en nasjonal og enhetlig kirke, samtidig som den opprettholder nærheten og samspillet mellom religionsutøvelse og lokale myndigheter.
- At de to alternativene i Gjønnes-utvalget som innebærer en oppheving av statskirkeordningen ikke gir de nødvendige garantier for at disse viktige og grunnleggende prinsipper og verdier kan videreføres.
- At det fortsatt er mulig å tilpasse, reformere og utvikle Den norske kirke videre innenfor dagens grunnlovsforankring.

## **3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret**

Den norske kirke bør være forankret i grunnloven.

Vi vil påpeke at Gjønnes-utvalgets Modell 2 (rammelov) vil innebære at Stortinget, avhengig av skiftende flertall, vil kunne vedta endrede rammer for Den norske kirke gjennom allminnerlig flertall. En grunnlovsendring krever på sin side 2/3 flertall.

En eventuell endring av kirkeordning vil være en så grunnleggende endring av vårt lands konstitusjon at spørsmålet om et eventuelt skille mellom stat og kirke bør legges fram for folket i en folkeavstemning.

## **4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?**

Den norske kirke bør ha en offentlig finansiering.

Ved endrede relasjoner stat - kirke er det naturlig med en medlemsavgift, der størrelsen vil være avhengig av hvilke relasjoner vi ender opp med. Dersom kirken helt eller delvis finansieres gjennom medlemsavgift, vil prinsippet om at bare dåp kvalifiserer til medlemskap være brutt. Dette kan svekke folkekirken i Norge. Det kan også innebære at frikirkesamfunn

og andre livssyn helt eller delvis får avkortet sin statsstøtte. Det kan lett oppstå store forskjeller mellom resurssterke og resurssvake menigheter og kan føre til et redusert kirkelig tilbud i deler av Norge. Erfaringene fra Sverige viser at innføringen av frivillig kirkeskatt har ført til en avskalling på ca 1 prosent i året siden skillsmissen mellom stat og kirke, til sammen flere hundre tusen medlemmer. Dette er ti ganger mer enn den årlige utmeldingen fra Den norske kirke. En tilsvarende svekkelse av medlemsgrunnlaget i Den norske kirke vil over tid undergrave kirkens bærekraft i samfunnet.

#### **5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?**

Uansett hvilken tilknytningsform det skal være mellom Staten og den norske kirke bør demokratiseringsprosessen fortsette. Det er nødvendig å vurdere nye valgordninger for å øke valgdeltakelsen f. eks ved å ha direkte valg til de kirkelige rådene, utover menighetsråd, og Kirkemøtet.

#### **6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?**

Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke med tett tilknytning til statsforvaltningen og monarkiet som statsform. På denne bakgrunn bør Den norske kirke fortsatt forankres direkte i statsforfatningen - det vil si en fortsatt statskirkeordning. En eventuell verdiparagraf i Grunnloven bør slå fast at det norske samfunnet skal bygge på kristne og humanistiske verdier.

#### **7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?**

Vi mener at kommunene må ha ansvar for gravferdsforvaltningen. Dette er utifra at Norge er blitt et mer flerkulturelt samfunn, og gravferd bør derfor forvaltes av et nøytralt organ. Dette må ikke være til hinder for at kommunene i de tilfeller dette vil være mest hensiktsmessig kan overlate gravferdsforvaltningen til kirkelig fellelsråd. Det må sørges for livssynsnøytrale seremonirom.

#### **8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?**

Under forutsetning av at rådene i Gjønnes-utvalget blir fulgt at staten følger opp med egne ordninger for fredete og verneverdige kirkebygg, tar ansvaret for det etterslepet som ligger vedlikeholdet av kirkene i dag, og blir den som har ansvaret for lønn til kirkelige ansatte. Vil vi gå inn for at :

Den lokale kirke/soknene fortsatt bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret.

I henhold til den lutherske tradisjon har menighetene et sterkt selvstyre og ansvar for å konstituere den lokale kirken. Historisk er det lokalbefolkningen i hvert enkelt sokn som har bidratt til reisingen av kirkebygg. Kirkebyggene er mange steder produkt av stor lokal dugnadsinnsats, innsamlinger og gaver fra private. Dette er også ett uttrykk for at kirkebyggene fortsatt er en viktig identitetsmarkør lokalt, og er ofte stedets eneste monumentalbygg.

For Kystpartiet  
Organisasjonisk nestleder  
Håvard Larsen